

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

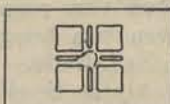
OOST EN WEST

OPGERICHT DOOR KOLONEL G.E.V.L. VAN ZUYLEN,
21 MAART 1900.

**„HET KOLONIAAL BELANG IS EEN
ALGEMEEN NEDERLANDSCH BELANG.“**

Abonnementsprijs per jaar:

Vrij aan huis of franco per post binnenland, bij vooruitbetaling . . . f 2.50
Voor Oost-Indië en het Buitenland . . . „ 4.—
Afzonderlijke nummers . . . „ 0.05

Prijs der Advertentiën:

Per regel f 0.15
Bij plaatsing van 500 regels „ 0.12 1/2
„ „ „ 1000 „ „ 0.10

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie“, en gezonden aan de Presidente: 7a HEERENGRACHT, DEN HAAG.
□ Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich tot den Heer W. VAN DER ZIJL, 51 Verhulststraat. □
□ Voor Advertentiën tot de Drukkerij „LUCTOR ET EMERGO“, AMALIA VAN SOLMSSTRAAT, Telefoon 4424, beiden DEN HAAG.

Inhoud van dit nummer.

Perskroniek. — Uit de O.-I. Mail. — West-Indië. — Wat de Inlander zegt. — Wat de Chinees vertelt. — Van Vreemde Koloniën. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Leestafels. — Mededeelingen. — Officiële Berichten. — Ledenlijst.

Het Hoofddoel der Vereeniging is:

Het verspreiden van populaire kennis omtrent onze Indië onder gansch het volk en het bevorderen der welvaart in die gewesten, om zodoende en ook door het verleenen van onderlinge hulp, warme belangstelling en liefde te kweken tusschen Nederland hier en ginds.
Het lidmaatschap bedraagt als minimum f2.— 'sjaars (voor Indië en het buitenland minstens f2.50). *)
Zij die f5.— of meer contribueeren of een gift in éénschenken van f100.—, zijn donateur(trice).
Aan alle donateurs en leden wordt kosteloos en franco het Koloniaal Weekblad toegezonden.

*) Zie inteeiken-biljet op de achterzijde van den Omslag. Verzoeker dit ingevuld te zenden aan het adres van den Secretaris van het Hoofdbestuur E. van Assen, Heulstraat 17, Den Haag.

Informatie-Bureau

(Secretaris J. L. van Gemep),

dagelijks — Zon- en feestdagen uitgezonderd — van 10—12 en 2—4 u., ten kantore Heulstraat 17, 1ste verdieping.
Zie overigens Officiële Mededeelingen ook van het Dagel. Bestuur en de Afdelingen op blz. 7—8.

PERSKRONIEK.

INHOUD: Het oordeel van *De Standaard* over wat zij noemt het „Insulinde-personeel“; *Het Nieuwsblad van het Noorden* over „Oost en West“ en *Het Informatie-Bureau*; een Blanda-plan ten gunste van Boedi Octomo in *De Controleur*.

Onder het opschrift: „Actie in de Oost“, driestart de *Standaard* als volgt:

„De Indische Bond is niet gelukkig geweest, en het is zeer de vraag, of er ooit kracht van zal kunnen uitgaan. Maar nu heeft zich naast dezen Bond de vereeniging Insulinde geplaatst, die er kennelijk op uit is, allen tot samenwerking op te roepen, die Indië als hun vaderland beschouwen, en die zich wenschen aan te dienen als de eigenlijke landgenooten in wier handen het beleid in Indië allengs zal moeten overgaan. Wel onthoudt men zich voornamelijk van het aanslaan van een revolutionairen toon, maar toch voelt men aan de speeches op de vergaderingen van Insulinde, en aan den zin en de beteekenis der woorden, die het warmst apelaus uitlokten, dat de liefde voor het moederland in dezen kring van het vriespunt niet verre meer af staat.

Vooraf tegen den Europeeschen ambtenaarsstand richt zich hun critiek. Die Europeesche ambtenaren gelden hun als vreemdelingen, als indringers, die beter deden rustig in Nederland te blijven. Waartoe van over zee gehaald, wat in Indië zelf te kust en te keur te vinden is? En Insulinde staat er voor in, dat het noodige personeel zeer wel uit haar eigen kring is aan te kweken.

De winst hiervan zou drieledig zijn. Ten eerste zou het Indische vaderland onder het beheer van zijn eigen burgers komen. Ten tweede zou het uit zijn met de vernedering, die het Europeesche ambtenaarspersoneel zoo vaak de burgers van het land ondergaan doet. En last not least, er zou een einde komen aan de naamlooze geldverkwisting, die Indië's financiën in de klem houdt.

Het corps Indische ambtenaren, dat uit Nederland overkomt, eischt toch fabelachtig hooge tractementen, strijkt nog allerlei bijkomende voordeelen op en belast de Indische kas met miljoenen aan pensioenen. Verreweg het grooter bedrag nu van deze tractements- en pensioengelden kon vervallen, zoo men de Europeesche ambtenaren rustig in Nederland liet, en ze verving door Indische burgers. Dit zou het te kort op het budget doen slinken, zoo niet geheel wegvallen. Een Indisch burger toch is bereid zijn vaderland voor veel minder te dienen, en hij kan het immers even goed.

We staan alzoo voor een welbewuste actie in Indië, die er op uit is, ons de leiding uit handen te nemen. Wel lijdt deze actie aan tweeërlei zwakte: 1e aan zelfoverschatting, want uitzonderingen nu daargelaten, staat dit element van gemengden bloede in Indië volstrekt niet, wat bekwaamheid en karakter betreft, met de Europeanen op één lijn; en 2e aan zelfverheffing boven den inlander, die in Indië toch de eigenlijke patriot is en blijft. Maar toch zal het zaak zijn, deze actie niet in den wind te slaan, en daarom verdient het toejuiching, dat ons Gouvernement er reeds op bedacht is, voor lagere ambten ook van dit Insulinde-personeel meer dan tot dusver gebruik te maken, vooral nu het Gouvernement toont tenminste evenzeer op het gebruik van de Inlanders voor bestuursdiensten uit te zijn.

* * *

Het Nieuwsblad v. h. N. oorden wijdt een beschouwing aan het propaganda boekje: „Werkkring en vooruitzichten van den Bestuursambtenaar in Ned.-Indië“, waarbij het orgaan tevens het werk door de vereeniging Oost en West verricht, in het kort bespreekt.

Deze vereeniging, zegt het blad, bestaat sedert November 1899, en heeft volgens de statuten tot hoofddoel: Den band tusschen Nederland en zijne bezittingen en koloniën in Oost- en West-Indië voortdurend te versterken en het bevorderen, zoowel van beider gemeenschappelijke belangen, als die van Oost- en West-Indië in het bijzonder. De vereeniging heeft in Den Haag een eigen gebouw — Heulstraat 17 — en geeft een eigen weekblad uit — het Koloniaal Weekblad —, dat steeds actueel is en de leden geregeld op de hoogte houdt van wat in Oost- en West-Indië geschiedt. In enkele plaatsen zijn afdelingen gevestigd (in Groningen niet, er zijn hier maar zeer enkele leden!).

En nu wat over bovengenoemd boekje:
Het geschrift wordt verspreid door het informatiebureau der vereeniging. Reeds het bestaan van zulk een onderafdeeling wijst op een misstand. In ons land weet men al heel weinig van onze koloniën af. Alleen zij, die er familieleden hebben, zijn eenigzins op de hoogte van de omstandigheden, waaronder

hun verwant leeft. Maar toch meestal nog maar vaag. Hij verdient veel geld, krijgt straks een dik pensioen en gaat dan wonen met zijn half-blanke vrouw en onopgevoede kinderen in Den Haag of in Nijmegen, Velp of Apeldoorn. Zoo ongeveer is het beeld, dat men zich, zelfs in kringen, die beter konden weten, van een Indisch bestuursambtenaar maakt. Maar van zijn werk weet men niets.

't Is jammer, dat daarvoor in ons land, dat zijn koloniën al eeuwen heeft en door die koloniën rijk is geworden, nu nog een informatiebureau moest worden opgericht, dat opzettelijk geschriften uitgeeft om meer bekendheid te geven aan wat ieder bekend moest zijn. En het pleit waarlijk niet voor de belangstelling van ons volk in Indië, dat zoo iets noodig is. Maar het is toch maar goed, dat er althans zulk een informatie-bureau bestaat en dat het werkt.

Het boekje, dat we voor ons hebben, is niet vervelend. Het geeft werkelijk een onderhoudend, althans eenvoudig populair relaas van wat een bestuursambtenaar in Indië heeft te doen. Van zijn levenswijze, zijne vooruitzichten, zijn financiële positie. Het bespreekt de voordeelen der betrekking, het aangename van den werkkring, maar noemt ook de bezwaren en verheelt evenmin het onaangename, waarop men moet rekenen.

Toch is het bedoeld als propaganda-geschrift en het is dat ook. De schrijver, de oud-resident E. van Assen, wil dat er meer jongelui zich op de hoogte gaan stellen van wat er noodig is om deze begeerlijke betrekking te verkrijgen. Hij wekt ambitie, lokt, animeert, en maakt werkelijk de regeeringssubsidie productief, want er is, schrijft het orgaan ten slotte, naar men weet, een chronisch tekort aan jonge bestuursambtenaren in Indië.

* * *

Blanda doet in de *Controleur* een goed woordje voor Boedi Octomo. Hij wil deze vereeniging aan een eigen orgaan helpen.

„Met Boedi Octomo — den Javanenbond — gaat het, zegt hij, niet naar wensch.

De *Java-Bode* van 3 Mei permitteert zich zelfs reeds de vrijheid — of moeten we zeggen het genot? — de doodsklok over deze jonge vereeniging te luiden. Het jaarverslag — zegt zij — is niet geschikt om hooge verwachtingen omtrent den toekomstigen bloei van Boedi Octomo te koesteren: aan contributies werd in een jaar f700 ontvangen. Zij voorspelt dan ook, dat het met de vereeniging zal gaan als met den Indischen Bond en andere Indische instellingen: „ze zal verdwijnen in nevelen“.

Nu is onze vraag: mogen we leidelijk blijven toekijken bij wat we zien gebeuren? Is het niet onze plicht, den Javanenbond, voor wiens plannen en bedoelingen we, onbevooroordeeld, slechts lof, waardeerung kunnen hebben, bij te springen met geldelijken steun, om hem zodoende, in de stichting van het eigen orgaan, het middel aan de hand te doen om op dreef te komen?

De Bond heeft getracht zich er in en bovenop te werken door het „help u zelf!“, hij heeft een fonds willen stichten, uitsluitend door en uit de bijdragen van het inlandsche element. Dat was begrijpelijk en lofwaardig. Hij wilde zelfstandig staan en daarom

alleen op eigen krachten steunen. Maar de mogelijkheid van dit laatste is, helaas, een illusie gebleken en de Bond kan, dunkt ons, onder die zuinige maar overmachtige omstandigheden niet langer eenige bedenking hebben tegen vreemde hulp, mits in den meest welgemeenden en royalen vorm aangeboden.

We bedoelen hier natuurlijk geen subsidie van Staatswege. Daar is vanzelf, om verschillende redenen, geen denken aan. Evenmin een beroep op de goedgeefschheid van de groote massa in ons land, want koloniale belangstelling bij de menigte is nu eenmaal een machine, die eerst onder buitengewoon hooge drukking in werking komt.

We hebben hier, in dezen tijd van Max Havelaarherdenking, het oog op de ware vereerders en geestverwanten van Multatuli. Er is lang naar een vorm gezocht om hem op waardige wijze te huldigen. Welnu, we gelooven dat wij allen — ware vrienden en bewonderaars — een mooie daad in zijn geest zouden volbrengen door, zonder veel praatjes en omslag, eenige duizenden bijeen te brengen om die als bedrijfskapitaal aan Boedi Octomo cadeau te doen voor de noodzakelijke uitgave van een eigen orgaan. Oeh, het loopt maar over enkele duizenden en het Javaansche volk heeft wel honderden miljoenen aan ons cadeau gedaan!

Wie doet er mee?" vraagt Blanda.

Aan het slot van zijn artikel zegt de schrijver, dat hij zich gaarne voor voorloopige bewijzen van instemming aanbevolen houdt.

Uit de O.-I. Mail.

Nog altijd brengt de mail ons verontrustende berichten omtrent de cholera. Telegrafisch bereikte ons het bericht, dat de Legercommandant als slachtoffer der ziekte gevallen is.

De correspondent te Batavia van de N. R. Ct. seinde daarna:

Bij de plechtige uitvaart van Luit.-Gen. P. C. van der Willigen was ook gouverneur-generaal Idenburg tegenwoordig. Generaal Van Daalen heeft aan het graf het woord gevoerd.

De zeeplaatsen Pengarengan — Madoera —, Besoeki en Kaliboetoe — Pasoeroean — zijn wegens cholera besmet verklaard. De ziekte komt epidemisch voor in de districten Panaroekan en Sitoebondo.

Geen wonder, dat Oosthoek, de correspondent van De Java Bode verzuchtingen slaakt, o. m. schrijft:

We beginnen zoo zoetjes aan gewoon te raken aan de cholera-berichten in de dagbladen. Alleen de berichten uit het ongelukkige Semarang frappeeren ons nog. Maar of het er inderdaad minder ernstig uitziet in andere plaatsen? Van den Oosthoek zou ik dit niet durven beweren. Sinds eenigen tijd is de cholera hier met groote hevigheid opgetreden. Te Loemadjang begon het eenige dagen geleden met 7 gevallen op eens, de ziekte was hier overgebracht door koelies uit het sterk aangetaste Bangil. Naar aanleiding van dit feit vraagt menigeen zich af, hoe lang het nog duren zal vóór men krachtige maatregelen gaat nemen om overbrenging der cholera van besmette plaatsen naar niet besmette te voorkomen. Nu de suikertijd aangebroken is, komen wekelijks honderden koelies van Madoera naar den Oosthoek over. Zeker, ze worden bij aankomst ontsmet, maar hoe? Een beetje creoline met een kwastje over de voeten gestreken, handen wasschen en... klaar is Kees. Zoo gaat het tenminste hier te Probolinggo. En wat zal men straks doen, als de fabriek O, vlak bij de kotta gelegen, aan het malen gaat en een klein honderd koelies uit Bangil laat overkomen? Waarschijnlijk niets. Kan de regeering, om maar eens iets te noemen, niet een dokter-djawa hierheen zenden, speciaal belast met de bestrijding der cholera?

Er dient toch zeker iets gedaan te worden in het belang van streken, waar miljoenen menschen opeengehoopt zitten? Of zijn we hier een minder, actief soort Hollanders dan te Rotterdam?

Te Soerabaja kwamen half Mei j.l. geen cholera-gevallen voor gedurende enkele dagen. Men hoopte dus vrij te komen. Daarentegen bereikte de resident van dat gewest, dat er gevreesd wordt voor veel ziekte in het padi-gewas. De onheilen schijnen niet van de lucht.

Omtrent den Tankoeban Prahe lezen wij, dat iemand die 14 Mei j.l. den krater bezocht, mededeelde, dat de werking van den vulkaan zeer is verminderd, zoodat somtijds de bodem van den krater geheel zichtbaar is en het lijkt of er een houtvuur smeult. Dan plotseling komt er weer werking en worden steenen uitgeworpen, zoodat het zaak is haastig weg te loopen.

Van inlanders vernam de heer L., dat aan de Kra-wangzijde twee menschen door uitgeworpen steenen waren gedood en een ander een been was verbrijzeld.

Van uit Bandoeng is slechts nu en dan een licht-rookpluim te zien.

De vrees voor een heviger uitbarsting bestaat nog altijd.

Aardstorting.

Blijkens van den resident van Pekalongan ontvangen mededeeling, is in den nacht van 12 op 13 April j.l. in de hooge Slamastreek — controleafdeeling Boemioe — een belangrijk gedeelte van een steilen en hoogen, met zwaar wildhout begroeiden bergwand, die niet ver bezuiden de pasanggrahan te Igirklantjen een deel van den Inkerover van de Keroehrivier vormt, ingestort; terwijl door de daarop gevolgde modderbandjir genoemde pasanggrahan en de aldaar gelegen gouvernementsbrug, zoodat tien inlandse woningen, geheel zijn verwoest en negen personen, waaronder de pasanggrahan-mandoer, zijn omgekomen.

De totale materiële schade, door de ramp veroorzaakt, kan worden geschat op plm. f6000.—

Wij tellen heden 20 Mei. De weg van Pekalongan over Buitenzorg hierheen is lang, merkt de Redactie der Java Bode daarbij op.

De Bataviasche bladen melden de oprichting eener **Vereeniging tot het oprichten eener Universiteit in N.-I.** Naar luid harer statuten, stelt de vereeniging zich ten doel:

a. Het verkrijgen van eene Indische universiteit.
b. het bevorderen van hooger en daarbij aansluitend onderwijs in Ned.-Indië.

Dat doel tracht zij te bereiken door alle wettige middelen en in het bijzonder door de volgende:

a. het bevorderen, stichten en in stand houden van inrichtingen voor hooger en daarbij aansluitend onderwijs;

b. het bevorderen, dat van overheidswege instellingen van hooger onderwijs in Nederlandsch-Indië worden opgericht;

c. het subsidieeren van inrichtingen of stichtingen, die het geven van hooger onderwijs in Nederlandsch-Indië, het doen houden van wetenschappelijke onderzoekingen of het verbreiden van wetenschap ten doel hebben;

d. het stichten, doen houden of steunen van inrichtingen voor gymnasiaal onderwijs in Ned.-Indië;

e. het doen houden van volksvoordrachten en cursussen.

f. het stichten, steunen en in stand houden van een of meer bibliotheken op gebied van kunsten en wetenschappen;

g. het doen houden van lezingen en voordrachten, de belangen van het Hooger Onderwijs in Nederlandsch-Indië betreffend;

h. het richten van vertoogen en rekwesten tot de bevoegde macht.

Het hoofdbestuur der Indische universiteitsvereening bestaat uit de heeren: Dr. J. Noordhoek Hegt, wd. Directeur der School tot Opleiding van Inlandsche Artsen, voorzitter; Ds. D. J. B. Wijers, Praeses van de Gereformeerde Kerk te Batavia, ondervoorzitter; Mr. Dr. W. M. G. Schumann, leeraar aan afdeeling B. van het Gymnasium Willem III te Weltevreden, penningmeester; Br. H. J. K. v. Damme (Broeder Coelestinus), hoofdonderwijzer Broederschool te Weltevreden; Kolonel J. Bijker, arts, hoofdbureau voor den militairen geneeskundigen dienst; E. F. E. Douwes Dekker, journalist, oud-redacteur aan het Bataviaasch Nieuwsblad; Raden Mas Ario Dhipokoesoemo, patih van Batavia; J. Dinger, directeur van de Nederlandsch-Indische Escompto-Mij.; Raden Adipati Aria Achmad Djajadiningrat, régent van Serang; Mr. A. Heyman, leeraar-directeur der Opleidingsschool voor Inlandsche rechtskundigen, te Weltevreden; Mr. Th. Thomas, advocaat te Batavia; Phoa Keng Hek, voorzitter der Chineesche school-vereening Tiong Hoa Hwe Kwan; en Mr. I. Hen, gemeentesecretaris van Batavia, secretaris van het hoofdbestuur, die gaarne aan belangstellenden de verlangde inlichtingen zal geven en bij wien men zich voor het lidmaatschap kan aanmelden.

Inlandsche Officiëren. Voor het examen tot toelating tot den cursus voor opleiding van inlandse officieren hebben zich dit jaar opgegeven acht candidaten.

Geslaagd zijn: raden Asmino, raden Soemarno en raden Sanjoto. Twee candidaten zijn afgekeurd, een heeft zich teruggetrokken en twee hebben niet aan de eischen voldaan.

Onvoorwaardelijk zijn bevorderd van het eerste naar het tweede studiejaar van den cursus tot opleiding van Inlandsche officieren: raden Soeratman, raden Mas Soepama en raden Bagoes Soendjojo.

Boedi Octomo heeft haar Jaarvergadering gehouden te Djocdja; er zal voorloopig een veertiendaagsch blad worden uitgegeven.

Ook de Vereeniging van Handelsgeëmployeerden zal een orgaan uitgeven onder redactie van den heer L. C. Admiraal.

De Directeur van Justitie Mr. I. A. Nédérburgh heeft, naar de Indische bladen melden, welgens een kwestie met de Regeering, ontslag aangevraagd.

De heer M. van Geuns in De Week van het Soer. Hbl. van 14 Mei j.l., het Decentralisatie-vraagstuk nogmaals behandelend, komt tot de slotsom, dat er een tekort is aan geloof. De centrale regeering gelooft niet, dat de leden der lokale raden veel voor de hun opgelegde taak voelen. Zij geloofden evenmin dat een groter vrijheid op financieel gebied goed gebruikt zal worden. Zij gelooft verder niet, dat de raden onpartijdig zijn en de belangen der inlanders even zwaar zullen laten wegen als die der Europeanen.

Schijnbaar wordt zij door de omstandigheden in het gelijk gesteld. Van de verslagen van de groote meerderheid der lokale-raadsvergaderingen is de lezing verloren tijd. Maar — men vergeet niet dat, zoodat zich ernstige noodden openbaren, de lauwheid onmiddellijk verdwijnt. Men kan Semarang als voorbeeld nemen. Behalve te Soerabaja wordt te Semarang heilzame der decentralisatie gedemonstreerd — heeft men in de hoofdstad van Midden Java wat verspraakwater — en voor een aanzienlijk deel is de lauwheid te wijten aan het besef der raden, dat zij weinig in te brengen hebben.

De regeering moet beginnen met te gelooven. Een wensch, die haar ongetwijfeld, gelet op de politieke conjunctuur, als een orgelfoon in de ooren zal klinken.

Het Japansche vlootbezoek. Naar de Bataviaasche bladen mededeelen, zou uit vrees voor de cholera en met het oog op de aanwezigheid aan boord van een keizerlijken prins, de gemeenschap tusschen de beide te Tandjong Priok aangekomen Japansche oorlogsschepen en den wal tot de geringste verhoudingen worden teruggebracht.

Voor de invitatie bij den Gouverneur-Generaal en den vice-admiraal is bedankt.

De Japansche schout-bij-nacht heeft zich met de commandanten der beide schepen naar Buitenzorg begeven, ten einde daar hun opwachting bij den Landvoogd te maken.

WEST-INDIË.

SURINAME.

Er dreigde een kink in den kabel te komen ten opzichte van de bacoven-cultuur. Herhaaldelijk werd geklaagd over de geringe medewerking, ja de tegenwerking, die de United Fruit Company ondervond van de zijde der bacoven-planters.

Verzoeken om tijdige opgave van het ter verzending aan te bieden aantal bossen, en deugdelijk toezicht op het vervoer, ten einde beschadiging der vruchten te voorkomen, werden eenvoudig onder het loodje gelegd.

De toestand was zóó, dat de United Fruit Company, die na lang zoeken er in schijnt te zijn geslaagd eene bacoven-varieteit te vinden die immuun is tegen de gevreesde Panama-ziekte, er ernstig over nagedacht, het door haar gekweekte plant-materieel niet ter beschikking van de planters te stellen.

De houding der planters gaf het bestuur van Suriname aanleiding te overwegen, of hier niet n voorbeeld moest worden gesteld. Dit geschiedde dan ook. De directeur eener contractueel verbonden bacoven-onderneming werd door het bestuur uit zijn ambt ontzet en vervangen.

Dit voorbeeld blijkt indruk te hebben gemaakt, daar toch sedert de houding der planters eene gans andere is geworden, zoodat de United Fruit Company haar voornemen te kennen gaf, om nu in November het nieuwe plantmateriaal ter beschikking van de planters te stellen.

CURAÇAO.

De „Cur. Cour.“ van den 20en Mei schreef: „De planters op Curaçao klagen, dat in de laatste tijden de diefstallen in de buitendistricten toenemen en beweren, dat zij niet bij machte zijn zulke tegen te gaan.

Verleden Maandag werd op de plantage Wacaco een op groote schaal gepleegde diefstal van klein ve op de weide ontdekt.

De eigenaar, die in de stad was, kreeg van zijn opzichter bericht, dat talrijke geiten dood gevonden waren op een verafgelegen plek aan de kust. Onmiddellijk werd de politie gewaarschuwd en de ijverige commandant der politie trok er direct op uit, om persoonlijk zich van de zaak te overtuigen. Na een vermoeiden tocht over puntige met struiken begroeide rotsen, kwam men op de plaats aan, waar het misdrijf zou zijn gepleegd. Daar werden opgegraven de lijken van minstens achttien geiten, waarvan het vel was afgestroopt. Het vermoeden bestaat, dat de ge-

ten door honden worden opgejaagd en doodgemaakt terwijl de dief of de dieven de beesten daarna vilen. De zaak is thans in handen van den district-meester, die een ernstig onderzoek instelt.

Dergelijke diefstallen schijnen in de laatste tijden meer en meer voor te komen. Nog onlangs werd op de plantage Blan in een put geitenvleesch gevonden, waarvan de vellen door dieven waren medegenomen.

Door enkele leden in den Kolonialen Raad werd bij de laatste koloniale begroting over de menigvuldige diefstallen in de buiten districten gesproken, waartegen door het gouvernement gewezen werd op het onvoldoende toezicht op de uitgestrekte gronden der plantages.

In enkele Cur. bladen komt nu een waarschuwing voor tegen het betreden van plantages door lieden, die daar niet thuis behooren en gewezen op het gevaar, dat dezen loopen, daar er ook jacht gemaakt zal worden op honden, die zich op die terreinen vertoonen.

WAT DE INLANDER ZEGT.

Over de Inlandsche Rechtsschool in Nederl.-Indië. — Bijkans het voorkomende in de Boemi Poetra van dit jaar no. 29, is tot hare Redactie door vele Sumatranen de vraag gericht eens te willen onderzoeken welke reden er toch wel mag bestaan, dat de Indische Regeering de landskinderen van Sumatra voorhands althans, niet wenscht toegelaten te zien tot de inlandsche Rechtsschool op Java en die instelling, in gevolge artikel 1 van het bestaande Reglement, bepaaldelijk ter beschikking wil houden van de inlanders op Java en Madura.

Dat die beschikking door alle Sumatranen met leedwezen is vernomen, spreekt van zelf, want men zou daaruit opmaken, dat de Nederlandsch-Indische Regeering onderscheid maakt tusschen de onderdanen des Rijks op de verschillende eilanden van den Archipel, hetgeen toch zeker nimmer in de bedoeling zal hebben gelegen, waar alle eilandbewoners als onder dezelfde vlag levende en bescherming zoekende, ook recht hebben op dezelfde belangstelling van de zijde der Regeering in hunne geestelijke en economische ontwikkeling.

De beantwoording van de voorgebrachte vraag wordt aan de Redactie wel eenigs ins moeilijk gemaakt, doordien onder de tegenwoordige leerlingen van de inlandsche Rechtsschool reeds één persoon is opgenomen, die van vaderszijde van Benkoelen, d. i. dus van het eiland Sumatra, afkomstig is.

De voorspelling is dan ook zeker niet tegewaagd als zij verklaart, dat, wanneer de op Java genomen proef met de Rechtsschool slaagt, later ook de Sumatranen op die instelling zullen worden toegelaten.

Hierbij mag niet uit het oog worden verloren het feit, dat de gelegenheid goed en voortgezet onderwijs te ontvangen, voor de inlanders op Sumatra niet zoo gunstig is als op Java.

De inlandsche gouvernementsscholen 1ste klas, waar in de Nederlandsche taal onderricht wordt gegeven, zijn op Java in vrij grooten getale aanwezig worden tot op heden op Sumatra gemist, terwijl, in afwachting van de oprichting van zulk een school, de Sumatranen plotseling werden verrast door het feit, dat door de Regeering, ter hoofdplaats Padang — Westkust van Sumatra —, een Hollandsch-Chineesche school in het leven was geroepen.

De Sumatranen, die dien maatregel met gemengde gevoelens begroetten, moeten in die Regeeringsbeschikking, welke hen door het Noodlot wordt opgelegd, natuurlijk berusten, doch zij vertrouwen tevens, dat de afgevaardigde in de IIe Kamer der Staten-Generaal, Colijn, die met de nooden en wenschen van den Sumatraan wel bekend moet zijn, zich ter goeder tijd, het bestaan dier eilandbewoners zal weten te herinneren en een lans zal willen breken voor de Sumatranen, zooals hij in het afgelopen jaar deed voor de Indo's.

Wellicht kan die voorspraak er toe leiden, dat de inlandsche Rechtsschool ook voor den Sumatraan zal worden opengesteld. *)

Over het verstrekken van reisbiljetten en reispassen naar Mekka. In de Medan Prijaji van 19 Maart '10 no. 11, komt een beeltenis voor van Mehmed V, den tegenwoordigen Sultan van Turkije, vergezeld van een kleine toelichting, alsmede van een enkel woord over het streven en den arbeid van de Jong-Turksche partij.

Daaruit kan blijken, dat, in verband met de verhoogde handelsbeweging tusschen Turkije en Ned.-Indië, op het programma dier partij — onder meer — ook voorkomt een ernstig onderzoek naar de Maleische taal, met het doel, die op de hogere scholen te doen onderwijzen.

*) Een zekere Sabar is, blijkens een in de Pemberita Batawi van 27 April 1910 no. 92 opgenomen artikel, ten deze van meening, dat het billijkste zou zijn wanneer elk eiland van den Indischen Archipel zijn eigen Rechtsschool bezat en daarvoor ook de geldmiddelen aanwees. Deze opinie wordt echter niet gedeeld door den anderen schrijver, die zich noemt Neutral.

Het zal goed zijn, zegt de hoofdredacteur R. M. Tirta Adhi Soerjo, dat die Turksche beweging door de Ned.-Indische Regeering en ook door het Opperbestuur worde begrepen en dat de belangen van den Turksch-Indischen handel niet aan de aandacht van hogere autoriteiten ontsnappen, want verwaarlozing dier belangen, versterkt door eenheid van godsdienst, zouden wel eens beweegredenen kunnen zijn voor een minder gewenschte nauwere aansluiting van vele Mohamedaansche elementen in Ned.-Indië tot Turkije.

Zulk een toenadering zou in Insulinde veel omverwerpen, dat met zooveel moeite tot stand is gebracht.

De tegenwoordige Turksche Consul te Batavia behoort tot de Jong-Turksche partij en heeft dus zeker een open oog voor hetgeen onbillijk en onrechtvaardig is en 't geen tot nadeel strekt van 't ter bedevaartgaande publiek. De mogelijkheid is evenwel niet uitgesloten, dat hij onkundig is gebleven van een door de Arabische Sjeiks met een Engelsche Stoomvaartmaatschappij te Batavia gesloten schriftelijke notariële overeenkomst, die, als zij door de Hoofddirectie dier maatschappij wordt aangenomen, onze Indische aspirant-hadjis in groote moeilijkheden zal brengen.

Die overeenkomst houdt wel eenige goede voorwaarden in, maar onder de slechte bepalingen mag men zeker wel rekenen het voorschrift, dat die maatschappij de reis- en retourbiljetten voor de heen- en terugreis naar en van Mekka tot een bedrag van f165. — uitsluitend ter beschikking stelt van de Sjeiks, die ze tegen f185. — per biljet, of met een winst van f20. — per biljet, aan het reizend publiek kunnen verkoopen.

In aanmerking nemende, dat gemiddeld 1000 pelgrims per jaar, de reis uit Ned.-Indië naar Mekka aanvaardden, zou zulks een winst aan de Sjeiks bezorgen van f20.000. — 's jaars.

Wellicht staat deze actie in verband met het tarief, hetwelk ten deze voor de Sjeiks in Arabië gebruikelijk is.

Het zou de moeite waard zijn die exploitatie van het ter bedevaartgaande publiek door de Sjeiks eens in studie te nemen; wellicht zou dat onderzoek verrassende zaken aan het licht brengen en aanleiding kunnen geven tot overweging van het denkbeeld de besturen der Afdeelings- of dessabanken ten deze te laten optreden, en aan hen, door verstrekking van passagebiljetten en reispassen, de geldelijke belangen onzer aspirant-hadjis te doen behartigen, meent de schrijver.

WAT DE CHINEES VERTELT.

Vergelijking van de vroegere Chineesche toestanden in Groot-China met de tegenwoordige. — De jongste Chineesche jaarsverwisseling heeft aan de Redactie en Administratie van de Pembrita Tjoeng Wa aanleiding gegeven in haar blad van 4 Februari 1910 no. 139 eenige beschouwingen op te nemen met betrekking tot de veranderingen, welke in den loop der laatste jaren in Groot-China hebben plaats gehad en die van zulk een grooten invloed zijn geweest op de ontwikkeling van den Chineeschen stam, niet alleen in het Moederland, maar ook op de Chineesche emigranten in Nederlandsch-Indië.

De Redactie wijst daarbij op het feit, dat die veranderingen meer Oost-Azië dan West-Azië zijn ten goede gekomen, want dat de toestanden in laatstgemeld gedeelte van het Chineesche Keizerrijk vrijwel dezelfde zijn gebleven, zooals zij vroeger waren en zulks hoofdzakelijk wegens gebrek aan onderwijskrachten en onderwijsinstellingen.

In hoeverre de tot stand gekomen veranderingen slechts wijzen op een begin van actie, moge uit het hieronder volgende blijken.

Het is nog zoolang niet geleden, dat slechts één Nieuwsblad in Groot-China door Chineezers werd gedrukt en uitgegeven; thans zijn er 200 Chineesche Nieuwsbladen, waarvan 10 te Peking worden uitgegeven en waaronder één Damesblad.

Was een postkantoor in Groot-China vroeger een onbekende instelling, thans zijn er 9000, terwijl in het geheele rijk het porto van een brief van zeker gewicht slechts 2½ cent bedraagt.

Het oude examenstelsel werd, zooveel mogelijk, in Westerschen zin gewijzigd, en, in verband daarmee, de noodige voorbereidende maatregelen genomen, die tot de in het levenroeping van een Parlement moeten leiden.

Met kracht wordt tegen het opiummisbruik opgetreden, ten einde het daarheen te leiden, dat de bevolking het gebruik van dit genotmiddel zal laten varen. De papavercultuur in de provincie Yunan is geheel opgeheven, te Shanghai werden de schuifgebedschappen weggeworpen en thans wekken de Jong-Chineezers de bevolking op om van het schadelijke opiumgebruik af te zien.

The Berlitz School,

welbekend bij allen die met verloop in Nederland vertoeven. Noordeinde 58a. - Telef. 2234.

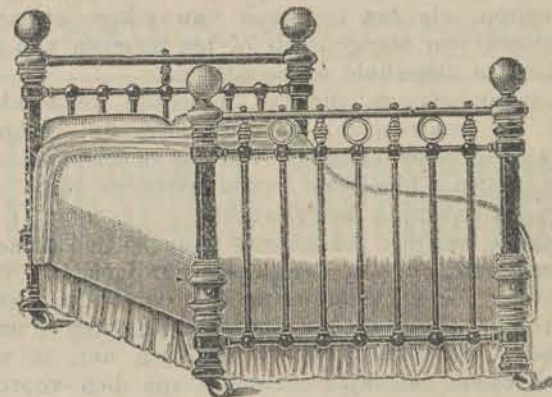
TALEN

Duitsch - Engelsch - Fransch, Italiaansch - Spaansch - Russisch - Hollandsch, enz, enz.

door leeraren, uit de desbetreffende landen, die eene zuivere uitspraak, vrij van dialect, bezitten. Conversatie - Vertalingen - Literatuur.

Th. A. A. SIMONIS

34 GROENMARKT — OVER DE — PRINSESTRAAT. TELEFOON No. 2535 □ DEN HAAG

Specialiteit in BEDDEN.

— GROOTE KEUZE — van af het beste tot het eenvoudigste. MAGAZIJN GESLOTEN VAN HALF EEN TOT TWEE UUR.

OPVOEDING.

Een predikant van vrijzinnige richting in een stad met Gymnasium, R. H. B. met 5-jarigen cursus, en voorbereidende scholen, is genegen de zorg voor kinderen, wier ouders in Indië zijn, geheel op zich te nemen. — Aanbevolen door ds. A. S. Carpentier Alting. — Brieven aan de Administratie van dit Blad onder het motto: „Opvoeding”.

VACANT

HEINEKEN'S

Glazenwasscherij

STOOM JALOEZIEËN- en ROLLUIKENFABRIEK. :-

Fabriek v. Geschilderde GORDIJNEN

in meer dan 500 dessins. □ □ □

„Klenus” Stofzuig machine.

:-: HOF- EN RIJKSLEVERANCIERS. :-: 'S-GRAVENHAGE. :-: KETTINGSTRAAT No. 6. :-: TELEFOON 2478.

Onderwijzers, die niet berekend zijn voor hun taak worden niet meer aangenomen.

Het bestaande gebruik om den natuurlijken groei der voeten van Chineesche meisjes te belemmeren, is afgeschaft. De Chineesche vrouw heeft reeds een geheel ander voorkomen gekregen en verlaat haar woning op geheel andere wijze dan weleer.

Vele scholen werden opgericht, waar niet alleen onderricht in de Chineesche taal wordt gegeven, maar waar ook kennis van Westersche talen kan worden opgedaan.

De woningen van vele Chineezers zijn reeds van Westersch model en de inwonende dames kan men gekleed zien in Westersche kleedij, gezeten op een stoel vóór de piano.

Tal van Chineezers oefenen reeds op 27-jarigen leeftijd het beroep van gediplomeerd geneeskundige uit, en zijn dan ook specialiteiten in oogheelkunde, chirurgie, dan wel treden zij op als tandarts.

Aan het uitoefenen van die geneeskundige praktijken zou de vroegere Chinees nimmer hebben gedacht.

Ook de Europeesche medicijnen vinden meer en meer ingang en nemen de plaats in van vroegere geneeswijzen, als het inslikken van zekere stenen, het nuttigen van slangensoep of het innemen van gepulveriseerde tijgerhuid en beenderen.

De veranderingen, die de Chineezers, tengevolge van al die maatregelen, hebben ondergaan, hebben geleid tot vergemakkelijking van de onderlinge samenleving der Chineezers, terwijl eveneens meer onderlinge waardeering is gekweekt.

Opwekking van het godsdienstig leven bij den Chinees in Nederl.-Indië. — In den tegenwoordigen tijd van verandering en vooruitgang moet iedereen er naar streven aan die beweging kracht bij te zetten en naar zijn beste weten trachten de middelen aan te wijzen, waardoor mogelijke bezwaren, die dien vooruitgang in den weg staan, kunnen worden ondervangen. —

In verband daarmee wijst de Redactie van de *Ho Po* in haar nummer van 13 April '10 no. 363, op het merkwaardige verschijnsel, dat 95% van de Chineezers, zoowel in Groot-China als in Ned.-Indië, geheel onbekend zijn met den naam van *Khong Tjoe Kauw*, en dat het vroegere bestaan en werken van dien ouden Chineeschen godgeleerde in het geheel niet op de Chineesche scholen wordt geleerd.

Bij de Christenen is de toestand geheel anders. Vraagt men aan de Christen-kinderen het een en ander omtrent Jezus, hetzij over diens geboorte, hetzij over diens arbeid op aarde, dan zal elk kind jaarover, althans iets, kunnen mededeelen.

Zulks is het gevolg van het feit, dat bij de Christenen enkele uren in de week voor de kinderen worden afgezonderd met het doel hen eenig godsdienst-onderwijs bij te brengen.

De meeste tegenwoordige Chineezers daarentegen weten niets van *Khong Tjoe Kauw*, noch van hun eigen godsdienst, en begrijpen evenmin iets van de hooge gedachten hunner Profeten, hetgeen alles leidt tot een laakbare onverschilligheid voor de ontwikkeling van eigen stam en tot schade van de zoo hoog noodige onderlinge samenwerking.

Ook neemt men waar, dat vele dier Chineezers tot den Christelijken godsdienst overgaan, niet beseffende, dat zij, na kennisname van de hoogere leer hunner Profeten, dezelfde gemoedsrust zouden kunnen vinden, welke zij blijkbaar zoeken.

Het geldt hier het bekende gezegde „Onbekend maakt onbemind” en daarom wijst de Redactie van de *Ho Po* op de wenschelijkheid op de Chineesche scholen gelegenheid te geven eenig godsdienst-kennis op te doen en den kinderen het groote en diepe bij te brengen, dat in de lessen der oude Chineesche godgeleerden kan worden gevonden.

Ook de kennismaking van de strekking van den Christelijken godsdienst verdient daarbij aanbeveling.

Te Buitenzorg werd gedurende 4 jaren op één der Chineesche scholen godsdienstonderwijs in die richting gegeven, doch dit is thans gestaakt.

In het belang van den vooruitgang van den Chineeschen stam is het hoogst zaak dit onderwijs opnieuw en met kracht aan te pakken.

Van Vreemde Koloniën.

Van Indo-China.

Iemand, die geruimen tijd in China vertoefde en ook Indo-China kent, schreef aan den *Temps* o.a. het volgende:

De samenwerking van Europeanen en Annamieten of Zuid-Chineezers levert uit het oogpunt van spoorwegen, gebruik van machinerieën enzovoort, goede uitkomsten op. Het is echter ongelukkig voor de Chineezers, dat vele Europeanen, die hier komen, veelal weinig gewetensvol zijn, er meestal slechts op uit zijn zooveel en zoo spoedig mogelijk geld te ver-

dienen, zonder zich er om te bekommeren of zij door hun werk aan de Chineezers nut brengen. Zoo zal bijv. een ingenieur voor den aanleg van waterwerken hier en daar een aardig sommetje hebben opgestreken. Of nu de leiding werkelijk goed is en duurzaam is kan hem niet zooveel schelen.

Duitsche huizen verkoopen goedkope en slechte geweren in grooten getale aan de Chineezers, en ook onze handelaars zijn er op uit, aan onze goede buren wapens te leveren.

Zouden wij van de Annamieten goeden steun kunnen erlangen? Ik ben er van overtuigd, sedert ik hier gekomen ben. De Chineesche soldaat is over het geheel veel minder kranig dan de Tonkineseesche soldaat. Onze tirailleurs zijn veel beter gekleed dan de Chineesche soldaten hier. De Chinees is krachtiger en heeft meer energie, maar men ziet hem het laat maar waaien-stelsel aan, men gevoelt dat er minder discipline in hem zit, dan in den Annamitischen soldaat.

Ik heb dikwerf sedert mijne komst de beide landen met elkander vergeleken. Die vergelijking is in ons voordeel uitgevallen. Wij hebben Indo-China 'n heel eind vooruit geholpen en indien wij onze taak kunnen voortzetten, zal het verschil ten gunste van Indo-China nog duidelijker aan het licht komen. De Chineezers zullen dan de wilden zijn en de Annamieten een beschaafd volk. Enkel moeten wij ons onthouden van zulke zaken als het oprichten van een bespottelijke hooge school te Hanoi, om die later weer op te heffen. Wij zullen iets werkelijks goeds tot stand moeten brengen en daartoe in de eerste plaats geen politici in Indo-China binnenhalen, die alles bederven. Voorhands is het goed in het oog te houden, dat Indo-China een voorsprong heeft, maar tevens te bedenken, dat de Annamiet nu ook verder moet worden opgeleid, niet de massa, zooals de heer Beau wilde, maar eene elite. Deze lieden te onderrichten er goede onderdanen van te maken, verlangens naar hooger en behoeften in hen te wekken, beweging te brengen in de massa, zoodat de hooge streken van Tonkin meer bevolkt worden, daarop behoort te worden aangestuurd.

Wij zullen het volk tot werken moeten aansporen en het leiden tot een gematigd zelfbestuur, dat water ook komen moge, voordeelen zal opleveren.

Het hoe is een moeilijk vraagstuk voor ons, veel moeilijker dan indertijd dat betreffende het verleenen van zelfbestuur aan Canada en Australië, omdat de kolonie evenals de Indië ongeschikt is om er eene Europeesche nederzetting van te maken. De oplossing zal moeten worden gevonden in een verstandige aanpassing van den inboorling voor zijne samenwerking met ons. In de eerste plaats moeten wij kunnen rekenen op elken mandarijn als een der onzen, niet in woorden, maar inderdaad.

Hiertoe verdient het aanbeveling in de leer te gaan bij de zendelingen, die geen inboorling onder hen opnemen, die niet vijftien jaren in het seminarium heeft doorgebracht, waar zijn hersenen gevormd zijn en waar hij de zeden zijner leermeesters heeft overgenomen. Men zou den Annamiet ook eerst tot mandarijn moeten benoemen, nadat hij geruimen tijd aan onze hoogeschoolen heeft doorgebracht. Zoo zou men hem goed kunnen leeren kennen en hem volmaakt kunnen vormen. Instedē van dien weg op te gaan, benoemt men thans, doch benoemde men vroeger joggies tot mandarijn, en vond men anderzijds eene hoogeschool uit zonder doel, zonder diploma of veeleer met een diploma, dat niets betekende.

Malaria in Bombay.

Dr. Charles Bentley, belast met de maatregelen ter bestrijding van de malaria in Bombay, heeft onlangs verslag uitgebracht van zijne bevindingen, in zake al hetgeen behoort te worden gedaan om het doel te bereiken.

Dr. Bentley noemt dat een interim-verslag, daar hij eerst over een jaar zijne eind-bevindingen moet rapporteeren. Hij schreef thans:

„Bombay is achterlijk gebleven inzake de muskieten-verdelging, maar aan deze stad blijft toch nog de eervolle taak, het voorbeeld in dit opzicht aan geheel Indië te geven.”

Hij acht het iets, dat geheel onbestaanbaar moest worden geacht, dat nu nog in het hartje van Bombay de lieden bloot staan aan besmetting door malaria, daar er geen hinderpaal denkbaar schijnt voor de volkomen uitroeiing van die ziekte in het grootste deel van Bombay.

Dr. Bentley zegt, dat hem bij zijne onderzoekingen in hoofdzaak het volgende is gebleken:

De groote uitbreiding van de malaria, zoodat geen enkel deel van de stad volmaakt vrij is.

De groote verschillen in de onderscheidene deelen der stad, wat de frequentie van malaria betreft.

De veelvuldigheid der gevallen, waarin schijnbaar gezonde volwassenden blijken met malaria te zijn besmet.

De schuld van de malaria wordt door dr. Bentley toegeschreven aan een bijzondere soort anopheles, de *nyssorhynchus Stephensi*. Mocht het gelukken, deze soort te vernietigen, dan zou de malaria in het Zuiden van het eiland in hooge mate verminderen.

Dr. Bentley wil dan ook, dat de te nemen maatregelen in hoofdzaak, zoo niet uitsluitend gericht moeten zijn tegen de muskieten, die de malaria in Bombay overbrengen.

Zij, die de vernietiging van alle muskieten voortstaan, weten niet, wat dit zou kosten, schrijft hij. Te Rio de Janeiro bedroegen de uitgaven van eene campagne tegen alle muskieten omstreeks 12 tonnen gouds in negen maanden tijd.

Het is nu gebleken, dat de gevaarlijke muskietensoort te Bombay in hoofdzaak hare vaste broedplaatsen vindt in open putten, ijzeren goten en privaten en fonteynen op straat en in particuliere woningen.

Hier behoort volgens dr. Bentley de strijd te worden ingezet, die o.a. boeten wil zien gesteld tegen hen, die hunne putten of erven niet behoorlijk in orde houden.

Niets is zoo duidelijk gebleken als het feit van de betrekking tusschen het voorkomen van open putten en het veelvuldig voorkomen van malaria.

De eigenaars nu van deze putten zijn weinigen in aantal en de gebruikers van het daaruit afkomstige water maken slechts een klein deel van de bevolking uit; maar men telt vele duizenden lijdens aan malaria. Verder behooren de eigenaars der putten, als lieden van de bezittende klasse, meerendeels tot de meer welgestelde leden der gemeenschap. Zij kunnen voor zich zelve maatregelen nemen tot bescherming tegen malaria of kunnen voor zichzelf goede geneeskundige behandeling verzekeren. Maar de armen, die de groote meerderheid uitmaken van hen die aan malaria lijden, wegens de aanwezigheid, der open putten, staan machteloos tegenover de malaria. Zij kunnen zich ook niet die geneeskundige behandeling verzekeren, welke het meest doel treft ten opzichte van een ziekte, die hoezeer dikwerf niet doodlijk toch een machtige factor uitmaakt voor onwelzijn en onbekwaamheid tot arbeiden, waaruit ook weder op de verdienste dier lieden een nadeelige invloed wordt uitgeoefend.

Dr. Bentley stelt dan ook voor, om het bezit der putten afhankelijk te maken van eene vergunning, waarvoor moet worden betaald, en waarbij verschillende voorschriften zijn gegeven, waaraan de bezitters behooren te voldoen. Deze voorschriften hebben alle betrekking op de vernietiging van de schadelijke muskieten in die putten en het voorkomen verder van de aanwezigheid dier insecten aldaar.

In Fransch Congo.

Kapitein Prokos, die onlangs uit Fransch Congo in Europa terugkeerde, heeft van zijne tochten in die kolonie verhaald.

De laatste expeditie, die hij daar medemaakte, gold de bestraffing der inboorlingen aan de oevers van de Mtaba, die verschillende factorijen hadden geplunderd en verbrand en de kooplieden hadden opgegeten.

De gouverneur-generaal Merlin, die daar juist nadat dit alles was voorgevallen aankwam, belastte kapitein Prokos met de taak om de inboorlingen te tuchtigen en de streek onder geregeld bestuur te brengen.

Die officier kreeg de beschikking over 600 man, w. o. 400 man hulptroepen. Deze macht werd over drie colonnes verdeeld, elk onder een officier.

Den 5en Augustus 1909 zetten de colonnes zich in beweging, waarbij beoogd werd langzamerhand naar elkander toe te ageeren en daarbij de oproerige stammen in te sluiten.

Kapitein Prokos verklaarde, dat de hulptroepen goede diensten hadden bewezen, maar dat hij er dan ook steeds voor zorgde die lieden behoorlijk door geregelde troepen te encadreren, terwijl hij bovendien voor alle zekerheid voor den nacht de wapens van die menschen liet innemen en die dan onder zijn bed bewaarde.

De vijandige inboorlingen waren met oude verroeste geweren bewapend. Prokos liet zijn manschap niet verder naderen tot de te nemen versterkingen dan op 70 à 80 meter, op welken afstand de kogels van den vijand den troep niet bereikten. Hij liet dan de versterking door zijn troepen onder vuur nemen, terwijl de hulptroepen werden uitgezonden om den vijand op de flanken te verontrusten.

Op die wijze vielen de versterkingen gemakkelijk in zijne handen, zoodat bij de geheele expeditie ongeveer 40 dooden vielen, meerendeels onder de hulptroepen, die nog wel eens in handgemeen met den vijand kwamen, terwijl overigens hoofdzakelijk het verlies aan buitengewone vermoeienissen en ziekten moest worden toegeschreven.

Waartoe dat sentimenteel gehuichel.

Henri Lorin bespreekt in de Dépêche Coloniale het rapport van den Engelschen consul te Cairo, sir Eldon Gorst, over het afgelopen jaar en merkt naar aanleiding van diens beschouwingen het volgende op:

„De inlandsche pers, zegt hij, maakt zich schuldig aan kwaadwillige opruiing en zij, die haar inspireeren verbreiden het denkbeeld, dat Engeland niet belangeloos is in zijne bezetting van Egypte, doch: „in alle aan zijn invloed onderworpen landen volgt Groot-Brittannië de politiek van alles op te offeren aan het geluk der bewoners.“ Is het niet stout zulk beweren? Getuigt het van een voorzichtig beleid, om een volkomen wettig expansie te tooien met zuiver humanitaire kleuren?

Denkt sir Eldon Gorst den tegenstand, dien hij in Egypte ondervindt, te ontwapenen door in een uiting van naïef vertrouwen te verklaren, dat Groot-Brittannië in Egypte zuiver apostolischen arbeid verricht?

Neen, beter ware het, zoo komt het ons voor, de voordeelen op te sommen, die Engeland voor zich van zijne positie in Egypte verwacht, en aan de nationalistenvoor te houden, dat de Engelschen op het oogenblik voor hen de billijkste voogden zijn. Zoo stelt de heer Klobuwkowsky zich de door hem in Indo-China te volgen politiek voor. Zeker het vraagstuk zal daarmee niet onmiddellijk zijn opgelost, maar het ware reeds veel gewonnen, wanneer men aldus de quaestie in haren waren vorm stelt.”

Oost- en West-Indisch Literatuur-overzicht.

De Militaire Spectator.

Het Mei-nummer bevat een artikel van den 1en luitenant der infanterie O.-I. leger, J. C. A. Bannink, getiteld: Onze diplomatieke en consulaire dienst in Oost-Azië, in verband met de verdediging van Nederlandsch Oost-Indië.

Het valt niet moeilijk — zegt de Telegraaf van 12 Juni j.l. — uit het opschrift te raden, waar de schrijver heen wil en bij de lezing blijkt ook al spoedig, dat hij van gezanten en consuls in die gewesten voldoende elementaire kennis van militaire zaken verlangt, om hun voelhorens in het belang der koloniale defensie naar eisch te kunnen laten werken.

Dat de oud-majoor van den Gen. Staf O.-I. leger Haver Droeze indertijd tot consul-generaal van Shanghai werd benoemd, met oogmerken als de heer Bannink permanent van zoodanige ambtenaren verwacht, meenen wij te mogen betwijfelen.

Niettemin verdienen zijn denkbeelden, gezien den huidige politieke toestand in de machtige Oost-Aziatische staten, aandacht en overweging.

Dat zijn pleidooi voor in krijgskunde getrainde consuls tot een benoeming van voormalige, speciaal Indische officieren zal leiden, is niet waarschijnlijk. Temeer niet, daar hij behalve de consulaire opleiding ook de kennis van Oost-Aziatische talen aanbeveelt. En wij weten uit de opstellen van den heer Borel over deze aangelegenheid, hoe moeilijk die te verkrijgen is.

De zucht naar expansie, vooral in Japan, zich openbarende in woord en geschrift, verzekert den auteur waarschijnlijk een behoorlijke portie lezers, die zijn opinie deelt. In elk geval is het artikel interessant genoeg om er kennis van te nemen.

De Indische Mercur. No. 23.

Inhoud: De rietsuikerindustrie in de verschillende landen van productie, door H. C. Prinsen Geerligts. VII. Vereenigde Staten van Amerika. — Rubber in Centraal-Amerika, door J. Alberts. — Mededeelingen van het Deli-Proefstation te Medan (Referaat), door P. Hondius Jz. — Onbrandbare rieten- en strooien daken, door R. Tutein Nolthenius. — Plantwijde bij caoutchoucbomen, door C. M. Hamaker. — Kultuurberichten (De suikercampagne op Java. — Iets over rubber en zijn surrogaten). — Kleine mededeelingen (Een werk over het irrigatiewezen in Ned.-Indië. — Cholera op Java. — Cholera op Sumatra, enz.). — Financiële berichten en verslagen; zoomede de overige vaste wekelijksche rubrieken.

Weekblad voor Indië.

No. 3 van den 7en jaargang geeft bij het portret van den heer J. Ballot, den nieuw benoemden Gouverneur van Sumatra's Westkust, eenige data die op zijn Indische loopbaan betrekking hebben. Het nummer bevat voorts een stukje van den heer R. B(roersma), getiteld Ned.-Indië te Brussel, verduidelijkt o. a. met een plattegrond van de Indische afdeeling.

Verder een uitvoerig en ruim geïllustreerd artikel over het Juliana-ziekenhuis te Semarang, dat 30 April j.l. op plechtige wijze werd ingewijd. En eindelijk, behalve het verslag van Victor Ido's roman uit de Indo-Europeesche samenleving, getiteld De Paupers, een artikelje van Ofoei, waarin deze scherp en gees-

tig hekelt de bekende Indische visites en recepties.

Luister even, hoe Ofoei zoo'n ontvangdag schildert: De vrouwen zitten als wassen beelden om een ronde tafel in een kring, de mannen staan een heel eind daar van daan als idioten naast elkaar. Borden en geiten, niets meer. Ik heb eens op zoo'n receptie geprobeerd een stoel aan te schuiven tusschen de dames, en ben toen aangekeken ongeveer of ik met onzedelijke bedoelingen was gekomen, zoodat ik wijselijk retireerde en mij achter een paar meneeren in leelijke zwarte jassen verdekt opstelde... Als lammetjes zitten die menschen daar bij elkaar, als stijve harken staan ze. Een algemeen gesprek over belangrijke onderwerpen van kunst of wetenschap is op die manier onmogelijk. Als er gepraat wordt, is het over laag-bij-den-grondsche-nonsens-dingen, die je geen moment interesseeren als je ook maar een beetje intellectueel bent aangelegd... O, mensch te zijn, lief te hebben en te haten, op te leven in schoonheid van kunst en literatuur, op te droomen in fantasiën, met bevend, pijnlijk en toch wonder-gelukkig hart te smachten naar een ideaal, en dan tusschen al die wassen poppen en doode dienders in een zwarte vierkante jas te staan met een glas ijswater of een paitje! Is het niet eenzamer dan een wijde heide, is het niet dorder dan een doode woestijn?.....

In een volgend stukje zal de schr. een middel aangeven om deze kwaal te bestrijden en toch aan de zoogenaamde „beleefdheid“ te voldoen.

Bandera Wolanda.

In het jongste nummer van de Bandera Wolanda schrijft de heer Noto Soeroto een uitvoerig opstel over De stemming onder de Inlandsche bevolking in Indië.

Na eene causerie over het ontwaakte Oost-Azië in het algemeen, bespreekt de schr. de jong-Chineez beweging in onze Oost om daarna te komen tot den ontwaakten drang naar ontwikkeling van het inlandsche ras. De Inlandsche bevolking heeft zich niet kunnen onttrekken aan de machtige werking van 'n nieuwen levensdrang, die plotseling de volkeren van het oude Azië heeft bevangen. Maar deze stemmen onder de Inlanders van Oost-Indië zijn van vreedzamer aard dan in de andere hoeken van het werelddeel.

De oproerige en ontevreden geest, als gevolg van averechtse opvatting van vrijheid en vooruitgang, zooals ze bijv. in Voor-Indië is gaan heerschen, is in Ned.-Indië niet te bespeuren. De beweging daar bepaalt zich tot het uiting geven aan zucht naar ontwikkeling, middels onderwijs, opbeuring van Inlandschen landbouw, nijverheid en handel. In dit opzicht staat men in Indië in het volle teken van het vereenigingsleven. En hoe groot de instemming is, waarmede het idee van al deze vereenigingen door de Inlandsche bevolking is begroet, blijkt uit het aantal leden, dat voortdurend toeneemt, zoowel als uit de gereedelijkheid, waarmede de bedragen werden gestort benodigd voor verschillende opgerichte handelsondernemingen.

Zeker — betoogt de heer N. S. —, wij kunnen ons ten opzichte van de resultaten van al deze vereenigingen op een sceptisch standpunt stellen. Het zich vereenigen heeft iets van een liefhebbérij gekregen. De bedragen voor groote handelsondernemingen maken op een zakenman in Europa den indruk van iets stumperigs. — Echter, voor hem, die bekend is met den weinigen gemeenschapszin, den geest van „Wie dan leeft, die dan zorgt“, de betrekkelijke armoede der Inlanders, is nauwelijks één verschijnsel en treffender en hoopvoller dan dit eerste tasten en zoeken naar den weg tot solidariteit, dit streven om „een appeltje voor den dorst“ te bewaren, dit begin van offervaardigheid van een algemeen belang. Wanneer wij weten, dat de arme onwetende naar zijn vermogen tracht vooruit te komen en zich te ontwikkelen, dan maakt het spottend glimlachje voor appreciatie plaats.

De schr. besluit zijn opstel als volgt:

De quaestien van nationalen vooruitgang, als bijv. het onderwijs en het geleidelijk opvoeden in maatschappelijk en politiek opzicht, verkeerden in ons Indië nog in haar jongste kindsheid. Van het indifferentisme van den Javaan in zijn gevoelens jegens andere naties, waartoe de eeuwige vreemde heerschappij moet geleid hebben, moge partij getrokken worden bij de ontwikkeling van hoofd en hart. En juist het aanwezig zijn van deze opportuniteit, die het beginstadium aanbiedt om de nationaal-fysiologische verschijnselen bij de inlandsche bevolking langs goede banen te leiden, en zodoende een heilzaam verloop te laten nemen, is misschien een vingerwijzing voor de gedragslijn der Nederlanders in hunne zoeschoone koloniën.

Een studie over versiering met schelpen en kralen.

In het Mei-Nr. van het tijdschrift Textile Kunst und Industrie, illustrierte Monatshefte für die künstlerischen Interessen der gesamten Textilindustrie, publiceert onze voormalige landgenoot de heer J. A.

TELEPHOON No. 9540 y.

ATELIER D'ART

PORTRAITS EN PEINTURE ET
EN SCULPTURE (BAS RELIEFS)

SPECIALITÉ EN AQUARELLES ET PASTELS
TRAVAUX D'ART FINS

FRANS W. A. TEUNISSEN

MAISON DE PREMIER ORDRE

LA HAYE

SMIDSWATER 21A

W. P. de Bock

Piet Heinstraat 71-73, hoek - - - -
Barentszstraat

TELEF. 1769.

:: BADEN en GEYSERS. ::

Goosen & Swagerman.

DEN HAAG, Boekhorststr. 149.

DEN BOSCH, Vughterstr. 17.

VLEUGELS, PIANO'S, INGEBOUWDE PIANO'S ORGELS.

VERHUUR-

PIANO'S van f 5.— p.m. of f 50.— p.j. af.

VLEUGELS van f 8.— p.m. of f 80.— p.j. af.

SPECIALE INRICHTING VOOR HET GEREEDMAKEN VOOR DE TROPEN.

Eene Weduwe van een HOOFDONDERWIJZER uit Indië met volwassene dochters en wonende te Utrecht, wenscht één of meer kinderen uit Indië ter verzorging in huis te nemen. Goede referentiën staan ten dienste. Informaties in te winnen HEULSTRAAT 17, 's-Gravenhage.

PIERRE SCHREINER

- ZOUTMANSTRAAT 18-20-22 -

TELEFOON 1864 - DEN HAAG

-:- AMEUBLEMENTEN. -:-

Elastieken Kousen uit Europa's 1e fabriek, volgens verklaring der gebruikers, het langst van alle soorten elastisch blijvend, per paar f 3.75, vanaf no. 9 f 4.25. Hospitaaldoek 1e kw. f 1.75 p. meter. Thermogénewatten f 0.65. Koorts-thermometers met controlebewijs f 0.60, Breukbanden dubbel f 2.25, enkel f 1.25. - Houtwolmatrassen f 2.25, Luchtkussens en Ondersteken in huur à f 1.— p. maand. „DE GEDÉ“, Witte de Withstraat 20. Telefoon 6033.

TECHNISCH HANDELSBUREAU

E. CHAULAN

TELEPHOON 6216.

TELEPHOON 6216.

2e Sweelinckstraat 73 - 's-Gravenhage.

De nieuwste onderdelen en accessoires voor
AUTOMOBIELEN.

Vertegenwoordiger voor Auto-Omnia, Parijs.

Loeber Jr. een interessante studie, getiteld: Muschel- und Glasperlenarbeiten.

Bij verschillende volkstammen in den Indischen Archipel speelt de versiering van kleedingstukken, tassen en dozen met schelpen en kralen een belangrijke rol. Ze weten de voorwerpen zoo kunstig en smaakvol te versieren — waarvan de talrijke en keurige afbeeldingen in 's heeren Loeber's opstel het volste getuigenis afleggen —, dat men bezwaarlijk kan gelooven, dat „diese Sachen von „Wilden“ gemacht sind, von „Wilden“ getragen werden“.

Op dezen nieuwen arbeid van den heer Loeber, over eene belangrijke tak van kunstnijverheid in onze Oost wordt met warme waardeering de aandacht gevestigd.

Berberi-Forschungen

in den Niederländisch-Ostindischen Kolonien, besonders in bezug auf Prophylaxis und Heilung, is de titel van een opstel van Dr. J. Hulshoff Pol, gepubliceerd in het Juni-Nr. van het tijdschrift „Beihefte zum Archiv für Schiffs- und Tropenhygiene“.

Aangezien hier zeker een autoriteit aan het woord is — immers Dr. H. P. heeft zich met de bestudeering van het beri-berivraagstuk geruimen tijd bezig gehouden, blijkens zijn verschillende publicatiën op dit gebied, zal deze bijdrage ongetwijfeld de aandacht trekken.

Der Tropenpflanzer.

In het Juni-Nr. van dit aan tropische cultuurs gewijd maandschrift schrijft Dr. A. H. Berkhout een artikel over zijn reis „Nach den Kautschuklanden“, en de heer A. Dommies over het drogen van de kopra, welk laatste opstel eveneens voor Ned.-Indië van belang is nu men zich aldaar meer en meer op de bereiding van dit van de kokosnoot verkregen product gaat toelagen.

Ten slotte bevat dit Nr. eenige gegevens over „Sagogewinnung in Niederländisch-Indien“, van de hand van den Duitschen consul in Batavia.

Leestafel HEULSTRAAT 17.

Opgave van dagbladen en tijdschriften, ter lezing liggend in de leeszaal van het Hoofdbestuur van „Oost en West“, Heulstraat No. 17, den Haag, welke dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van af 's morgens 9 uur tot 6 uur 's namiddags.

Museum voor Land- en Volkenkunde, verslag van het jaar 1909.

Inlandsche landraadvoorzitters en Inl. bestuursambtenaren door F. Fokkens.

Acht dagen in de Padangsche bovenlanden door L. C. Westenenk.

Inl. ambtenaren ter Sumatra's Westkust no. 1. Tijdschrift Minangkakau Vereeniging.

12e jaarverslag van den nationalen bond voor vreemdelingenverkeer in Nederland.

De Planter, Onze West, Sumatrapost, Sumatrabode, Javabode, Bataviaasch Nieuwsblad, De Padanger, De Sumatra Courant, De Surinamer Courant, Soerabaiasch Handelsblad, Nieuwe Soer. Crt., Deli Courant, Preangerbode, Javasche Courant, De Locomotief, 20 diverse Maleische bladen en tijdschriften.

Verscheidene periodieken, waaronder:

Hou en trou, Vrede door recht, De Stem van Indië, Tijdschrift voor economische geographie, Indologenblad, De Banier, Neerlandia, Jong Indië, De Boodsapper, Revue économique, Indische gids, Weekblad voor handeldrijvenden en industrieelen middenstand, Exportblad, Cultura, Deutsche Kolonial Zeitung, Sociaal Weekblad, Ned. Zendingsbode, Maandbericht van het Ned. Zending-genootschap, Indisch genootschap, Weekblad voor Ned.-Indië, Insulinde, Deutsche Wochenzeitung für Niederland und België, en tal van andere brochures, jaarverslagen, enz. enz.

Vervolg opgave van bladen en tijdschriften welke nieuw ter lezing zijn gelegd in de Leeszaal, Laan v. Meerdervoort 195, Den Haag, die dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van 10 uur vóór- tot 6 uur namiddags.

De Javabode t/m 18 Mei '10;
De Sumatrapost t/m 17 idem;
Het Soer. Handelsblad t/m idem;
Het Ned.-Ind. Effectenblad no. 19;
De Ind. Mercur No. 24;
Handelsber. v-h Dep. v. Landbouw no. 169;
Kort-Verslag v/d Tweede Kamer S.-G.;
Weekblad voor Indië nos. 1 t/m 3;
Bandera Wolanda no. 53.

MEDEDEELINGEN.

Van het Dagel. Bestuur der Vereeniging.

Jaarlijksche Algemeene Vergadering der Vereen. Oost en West te 's-Gravenhage op Zaterdag 9 Juli 1910, in het

gebouw van den Haagschen Kunstkring, Heerengracht 13, des namiddags ten 2½ ure.

Agenda:

1. Opening.
2. Notulen der Alg. Verg. gehouden te Utrecht op 10 Juli 1909. Zie Kol. Weekblad van 22 Juli 1909 no. 29, alsmede de Notulen der Buitengewone Alg. Verg. gehouden te 's-Gravenhage op 27 Nov. 1909. Kol. Weekblad 1909, no. 48.
3. Het verslag over het jaar 1909 van den Secretaris. Zie Kol. Weekblad '10, no. 5, 6 en 7.
4. Rekening en Verantwoording van het geldelijk beheer.
5. Voorziening in de vacatures van het Hoofdbestuur. Aan de beurt van aftreding zijn de navolgende dames en heeren:
 - a. 's-Gravenhage Ch. R. Bakhuizen van den Brink (stelt zich niet herkiesbaar), E. van Assen en A. A. C. Harting.
 - b. Rotterdam: Jhr. Mr. J. L. W. C. von Weijler (stelt zich wegens verhuizing niet herkiesbaar).
 - c. Utrecht: Mevrouw J. E. van Oeveren-v. Schaik. Candidaten van het Hoofdbestuur zijn: 's-Gravenhage: Mr. J. H. Abendanon en L. J. C. van Es, E. van Assen en A. A. C. Harting. Rotterdam: D. H. Havelaar en L. G. Ph. Marcella. Utrecht: Mevr. J. E. van Oeveren-v. Schaik en mevrouw J. W. Weustman—Luitjes.
6. Benoeming der Commissie tot onderzoek der Rekening en Verantwoording.
7. Begroeting 1911.
8. Bemoediging van het Hoofdbestuur inzake de Nationale Huisvlijt Tentoonstelling te Scheveningen. Zie Kol. Weekbl. 3 Maart 1910 no. 9.
9. Idem inzake den Nat. Bond voor Reddingwelen en Eerste Hulp bij ongelukken „Het Oranje Kruis“. Zie Kol. Weekblad 26 Mei 1910 no. 21, onder voorzitterschap van Z. K. H. den Prins der Nederlanden.
10. Wijziging, e. q. aanvulling onzer Statuten in verband met de oprichting van een studenten afdeling te Leiden.
11. Mededeelingen omtrent het Koloniaal Weekblad. Zie Notulen Buitengew. Verg. 27 Nov. 1909, sub II. Kol. Weekblad 1909, no. 48.
12. Ondersteuningsfonds.
13. Geldleening.
14. Hetgeen verder ter tafel zal worden gebracht.

In het Koloniaal Weekblad van 19 Mei 1910 no. 20 — zie laatste bladzijde, 1e en 2e kolom — is mededeeling gedaan van de vorming van een studentenafdeling der Vereeniging „Oost en West“ te

Geldelijke Verantwoording van het Hoofdbestuur over het jaar 1910.

Baten.	
Saldo van het vorig jaar	f 1548.84 ⁵
1. Contributie van de afdelingen	805.—
2. Idem van leden in adm. b. h. Hoofdbest.	1536.34
2. Rente	100.15
4. Abonnement op het weekblad	62.55
5. Verkoop boekwerken	22.40
6. Huishuur en Telefoon (w. o. f 75.— lokaalhuur 's-Gravenhage 1908).	589.50
7. Geldleening. Onder dit bedrag is begrepen: Overname door de afdeling 's-Gravenhage van den Inventaris v/h restaurant f 291.75 ⁵ , vide balans 1908 en, als overgenomen uit het register der geldleening f 97.72, zijnde het restant der bedragen ad f 522 en f 100.78 voorkomende in de balans van 1908.	389.53 ⁵
Totaal	f 5054.32

Leiden. Voor de wettiging daarvan is noodig eene wijziging van artikel 10 der statuten.

Wordt in overweging gegeven, om op de agenda voor de volgende Algemeene vergadering d.d. 9 Juli a.s. te brengen het voorstel tot aanvulling van art. 10 der statuten met de volgende zinsnede:

„Het Hoofdbestuur kan toestaan, dat onafhankelijk, en in zoverre met afwijking van het hiervooren bepaalde, afzonderlijke afdelingen worden gevormd, bijv. studentenafdeelingen, werkende onder door het Hoofdbestuur gestelde of goedgekeurde voorwaarden of reglementen“.

Gebruik makende van het bepaalde bij art. 9, 3e al. van het Huishoudelijk Reglement, worden de leden van het Hoofdbestuur uitgenoodigd vóór 2 Juni a.s., bij aangeteekend schrijven te willen bekendstellen of zij in beginsel vóór of tegen dergelijke wijziging zijn.

Gemakshalve wordt U verzocht, ten dien einde het in 't bijgaand couvert besloten biljet van Uw handteekening te willen voorzien na doorhaling van bezwaar of van geen bezwaar, en daarna aangeteekend adres te willen verleen.

Volgens ontvangen mededeelingen heeft het grootste gedeelte van de Hoofdbestuurleden zich met deze voorgestelde aanvulling vereenigd.

Aan de leden van het Hoofdbestuur wordt beleeft kennisgegeven, dat op den dag, waarop de Algem. Verg. te 's-Hage zal worden gehouden, n. l. Zaterdag 9 Juli a.s., ten 2½ ure in het gebouw v. d. Haagschen Kunstkring, Heerengracht 13, ten 1½ ure namiddags eene bijeenkomst van de leden van het Hoofdbestuur zal plaats hebben ter mogelijke bespreking van een en ander.

Ter vereenvoudiging van de Algemeene Vergadering, welke gehouden zal worden te 's-Gravenhage op Zaterdag 9 Juli a.s., des nam. ten 2½ ure, in het gebouw van den Haagschen Kunstkring, Heerengracht 13, wordt leden van het Hoofdbestuur en van de bestuursafd., commissarissen en afgevaardigden en overige leden, die de Vergadering zullen bijwonen, aanbevolen, vooraf kennis te nemen:

- a. van de Notulen der Alg. Verg. gehouden te Utrecht op 10 Juli 1909 en de Buitengewone Alg. Verg. gehouden te 's-Gravenhage op 27 Nov. 1909. Zie Kol. Weekbl. 1909 nos. 29 en 48.
- b. van het Jaarverslag van den Secretaris. Zie Kol. Weekbl. 1910 nos. 5, 6 en 7.
- c. van de artikelen over de Huisvlijt tentoonstelling te Scheveningen. Zie Kol. Weekbl. 1910, no. 9.
- d. idem over het Oranjekruis. Zie Kol. Weekbl. 1910, no. 21.
- e. De Rekening en Verantwoording van den penningmeester. Zal later in het Kol. Weekbl. volgen.

E. VAN ASSEN, Secretaris.

LASTEN.	
1. Aan de redactie-commissie	f 1516.—
1a. Administratiekosten	100.15 ⁵
2. Toelagen	151.—
3. Reis- en verblijfskosten	146.55
4. Huishuur	699.96
5. Inning contributiën	100.02 ⁵
6. Diverse uitgaven	58.26
7. Inrichtingskosten	14.90
8. Drukwerken	94.55
9. Gas, Telefoon en waterleiding	240.21
10. Onderhoud en loonen	111.96 ⁵
11. Belasting	77.11
12. Ondersteuningsfonds	100.—
13. Propaganda	528.09 ⁵
13a. Geldleening (ter realiseering ontvangen aandeelen)	150.—
14. Saldo van het volgend jaar	913.70
Onder dit bedrag is begrepen: Bij den correspondent te Suriname f 12.34, bij den adm. v/h weekblad f 4.10, bij den penningm. v/h hoofdbest. f 897.26.	
15. Informatiebureau	49.84
16. Terugbetaling van contributie	2.—
Totaal	f 5054.32

Balans op uitimo December 1909.

Activa.	
3 obligatiën n. w. schuld nominaal f 3000 ad 92½ %	f 2775.—
4 maanden rente van Idem	30.—
229 Aandeelen „Boeatan“ nominaal groot f 11450	promemorïe
Rijkspostspaarbankboekje no. 55724	f 630.73
Idem no. 178	1.—
Kasgelden	265.53
Nog te innen contributiën, na afschrijving van de dubieuse posten	243.—
Inventaris	621.—
Kasgelden Suriname	12.34
Totaal	f 4578.60

Passiva.	
Nog te betalen aan de geldleening oorspronkelijk groot f 5000	1350.—
Saldo kapitaal rekening op 31 December 1909	3228.60
Totaal	f 4578.60

De kapitaal-rekening over het jaar 1908 sluit op 31 December 1908 met f 4585.38
Op 31 December 1909 met „ 3228.60
Zoodat op ultimo 1909 een verlies moet geconstateerd worden van f 1356.78

Tot toelichting van genoemd verliescijfer diene het volgende:
Onder de baten van de verantwoording van het jaar 1909 zijn de navolgende bedragen opgenomen, die nog tot den dienst van 't jaar 1909 behooren als:

2 maanden huishuur van 't jaar 1908 v/d afd. 's Gravenhage f 75.—
Van de afdeling 's Gravenhage voor de overname van den inventaris v/h restaurant, ingevolge de liquidatie-balans „ 291.75⁵
Het saldo van het register der geldleening, bij overname van die administratie, door de administratie van het hoofdbestuur „ 97.78
f 464.53⁵

Van het bedrag der baten (f 5054.32—f 1548.84⁵) ad f 3505.47⁵
Moet als niet tot den dienst behoorende worden afgetrokken „ 464.53⁵

Zoodat als baten blijven f 3040.94
In mindering van de lasten moet gebracht worden de terugbetaalde aandeelen in de geldleening ad f 150.—
en het kassaldo b/d correspon-te Suriname ad „ 12.34
Totaal f 162.34

Bijgevoegd moet worden het minder uitstaand bedrag aan contributiën ad f 408 zoodat de lasten verminderen met f 403—162.34 = f 240.66.

De lasten (f 5054.32 het saldo bij den penningmeester f 897.26) bedragen f 4157.06
Bij te voegen „ 240.66

Zoodat als lasten blijven. f 4397.72
Conform de balans, een verlies aangevende van f 1356.78 's Gravenhage, 1 Januari 1910.

De Penningm. A. C. C. HARTING.

OVERZICHT betreffende de geldleening groot f 5000.— op den 31en DECEMBER 1909.

1908.
10 Maart Van de bank van Effecten- en Wisselzaken f 1592.50
7 Juli Van de Algemeene bankvereniging „ 1968.25
Rente van idem „ 37.03
Totaal f 3597.78
In 1908 terugbetaald 119 aandeelen ad f 25 ieder „ 2975.78
Saldo op 1 Januari 1909 f 622.78
Balans van 1908 geeft aan:
Spaarbankboekje n°. 178 f 522.—
Kasgelden „ 100.78
Totaal f 622.78
conform Saldo 1 Jan. 1909.

1909.
1 Januari Saldo f 622.78
Terugbetaald tot en met 16 Augustus f 525.—
Op 16 Augustus overgebracht naar kas van het hoofdbestuur. 97.78
Totaal f 622.78
Conform saldo 1 Januari 1909.

Terugbetaald t/m 16 Augustus 1909 f 525.—
t/m 31 December 1909 terugbetaald „ 150.—
In 1909 totaal terugbetaald f 675.—

In 1908 terugbetaald f 2975
In 1909 Idem „ 675
Totaal f 3650

Alzoo op 1 Januari 1910 nog te betalen f 5000—3650 = f 1350. Conform de balans van 1909. 's Gravenhage, 1 Januari 1910.

De Penningm. A. C. C. HARTING.

's-Gravenhage, 31 Mei 1910.

Aan het Hoofdbestuur der Vereeniging „Oost en West.”

Na onderzoek der met Uwe letteren van 2 dezer in onze handen gestelde bescheiden, hebben wij de eer als onze bevinding te rapporteren, dat de Balans door ons geacht wordt aan de Algemeene Vergadering ter goedkeuring te kunnen worden aanbevolen, mits daaruit verwijderd worde de aantekening, dat onder het saldo der kasgelden ad f 265.53, blijkens parafering door een lid van Uw Bestuur in 't Kasboek, in zijn geheel aanwezig bevonden, begrepen zou zijn een saldo bij den administrateur van het Weekblad in kas, ad f 4.10, welke aantekening voorkomt op een misverstand te berusten.

Volgens deze balans is het vermogen der Vereeniging van f 4585.38 bij den aanvang des jaars, teruggelopen tot f 3227.60 op 31 December en moet er dus een achteruitgang geconstateerd worden van niet minder dan f 1356.78, of bijna 30% tegenover 'n verlies van f 805.24 in het voorgaande jaar.

De inkomsten van het dienstjaar blijken — wanneer van het totaal ad f 5054.32 der in het Overzicht genoemde Baten worden afgetrokken: het kassaldo bij den aanvang van het jaar ad f 1548.84⁵ en de tot het vorige dienstjaar behoorende f 75 huur over 1908, benevens de post „geldleening” ad f 389.53¹/₂, die mede geen betrekking heeft op dit dienstjaar, te zamen alzoo f 2013.38.—, te hebben bedragen f 3040.94 of f 225.94 meer dan de raming had beloopen.

Daarentegen hebben de uitgaven van het dienstjaar, ter vaststelling waarvan het in het Overzicht genoemde totaal van lasten ad f 5054.32 is te verminderen met het kassaldo ad f 909.60 — zonder de niet in de Balans voorkomende f 4.10 onder den administrateur van het Weekblad — en met de post 13a „Geldleening” ad f 150.—, die niet op het dienstjaar betrekking heeft, bedragen f 3994.72 of f 953.78 meer dan de ontvangsten. Voegt men daarbij de f 403, waarmede de uitstaande contributiën minder in de balans voorkomen dan op 1 Januari, dan verkrijkt men het bovengenoemde verliescijfer van f 1356.78, waarmede het vermogen is verminderd. Zoo men van de feitelijke uitgaven ad f 3994.72 de, in de begroting slechts voor memorie uitgetrokken kosten van propaganda ad f 528.09¹/₂ aftrekt, blijven tegenover de nader tot f 3440 verhoogde Begroting als uitgegeven over f 3466.62¹/₂ of slechts f 26.62¹/₂ meer, van welke overschrijding de onvermijdelijkheid ons door den heer Penningmeester werd aange-toond.

Ofschoon naar het ons voorkomt door eene gewijzigde inrichting van de verantwoording een duidelijker overzicht der resultaten van het dienstjaar zou kunnen verkregen worden, vermeenen wij met een woord van hulde voor den heer Penningmeester wegens de door hem aan de administratie betoonde goede zorgen, tot goedkeuring van het gevoerd beheer te mogen adviseeren.

De Commissie van Verificatie:
(w.g.) A. H. G. FOKKER.
(w.g.) N. ANDRIES.
(w.g.) W. VAN DER ZIJL.

Begroting van het jaar 1911.

Ontvangsten.
Contributie van de afdelingen f 1200.—
Idem van de leden in adm. b. h. Hoofdbest. „ 1300.—
Lokaalhuur en telefoon „ 120.—
Rente „ 50.—
Abonnementgelden van het weekblad „ 70.—
Vermoedelijk saldo in kas op ultimo 1910 nihil.
Verkoop van boekwerken en geschriften „ 50.—
Subsidie van de regering ten behoeve van het Informatie-Bureau en het uitgeven van geschriften „ 3000.—
Totaal f 5790.—

Uitgaven.
Koloniaal Weekblad f 1600.—
Administratiekosten „ 300.—
Toelagen aan Secretaris en Penningm. „ 320.—
Salaris aan den Secr.-Penningm. van het Informatie-Bureau „ 300.—
Reis- en verblijfkosten „ 200.—
Huishuur „ 700.—
Inrichtingskosten „ 15.—
Onkosten inning-contributiën „ 100.—
Drukwerken „ 1700.—
Gasverlichting, Duinwater en Telefoon „ 250.—
Onderhoudskosten en loonen „ 100.—
Bijdrage in het Ondersteuningsfonds „ 100.—
Studie-Commissie „ pro memorie
Tractement van den Administrateur van het Hoofdbestuur „ „
Idem van het Koloniaal Weekblad „ f 105.—
Andere uitgaven, voor propaganda enz. „ „
Totaal f 5790.—

Aannemende het werkjaar 1910 zonder nadeelig saldo sluit, zoude volgens bovenstaande begroting in het jaar 1911 de inkomsten de uitgaven kunnen bestrijden.

Blijft de in 1909 hernieuwde belangstelling in ons werken en streven toenemen, dan zullen de meerdere ontvangsten, de onkosten verbonden aan de uitgafte van het weekblad ten goede komen.

Het maken van veel propaganda, vooral in de afdelingen, blijft echter een dringende eisch.

Van het legaat Post is nog f 3000.— nominaal, gedeponerd op de Ned. Bank. Hiervan is echter f 1200.— bestemd voor de aflossing der leening groot f 5000.—, een honderd twee en vijftig aandeelen — 119 in 1908, 27 in 1909, en 6 in 1910 —, ieder groot f 25.—, werden bereids verzilverd, zoodat, zooals hierboven gezegd, nog f 1200 moet worden terugbetaald.

Aan de uitgevers van het Koloniaal Weekblad moet tot en met 31 Augustus 1910 per oplaag f 37.50 worden uitbetaald, als bijdrage in de exploitatiekos-

MOOI NEDERLAND.
De Naamlooze Vennootschap „MAATSCHAPPIJ MOOI NEDERLAND” exploiteert fraai en gezond gelegen terreinen in Nederland; o. a. **20 HECTARE BOSCHRIJK VILLA-TERRAEN** met schoone vergezichten, gelegen op den Sterrenberg en in 't Keteldal te BERG EN DAL bij NIJMEGEN, aan de beide groote wegen NIJMEGEN—KLEEF en aan de beide stoomtrams van BERG EN DAL en van BEEK naar NIJMEGEN.
Zuivere Zandbodem, 80 Meter + R.P.
Kantoor der Vennootschap: KONINGIN EMMAKADE 107, DEN HAAG.

J. JANSEN,
KEPPLERSTRAAT 115.
bij de Regentesselaan.
Telefoon No. 2723.
Een prachtige collectie Zomerdekens in molton en wol. Enorm groote voorraad waschechte Overloopers, in verschillende breedten. Ruime sortering in waschechte Tafelkleeden. Engelsche Ledikanten voorhanden. Molton Dekens vanaf f 0.55.
Groote verscheidenheid
2e hands MEUBELN.
IN- en VERKOOP
van geheele en gedeelten van INBOEDELN.
Aanbevelend, **J. JANSEN.**
:-: ZIE DE ETALAGE. :-:

W. POPPINK, :-: :-: TELEFOON No. 4485.
Prins Hendrikstraat 141-143.
Geheel gepantserde Hutfokkers. Voor het bagageruim, 100 cM. lang, 50 cM. breed, 50 cM. hoog, m. bak f 12.50. Voor de hut 100 cM. lang, 50 cM. breed, 36 cM. hoog, m. bak . . . f 11.50. Voor de hutten der nieuwe booten 100 cM. lang, 50 cM. breed, 40 cM. hoog m. bak f 12.—

VACANT.

Holland-China-Theehandel
DEN HAAG.
Kon. Emmakade 2, Tel. 3472,
VRAAGT ONZE:

DEGELIJKE CARTON VERPAKKING per Pond
Kwaliteit
ONOVERTROFFEN
No. 1 f 0.80
„ 2 „ 1.—
„ 3 „ 1.25
„ 4 „ 1.50
Bij 5 ponden tegelijk.
Franco plaats en postkantoren Nederland.

ten van het orgaan, waarop bij het vaststellen van de begroting over 1910 niet kon worden gerekend, zoodat in den loop van dit jaar aan buitengewone uitgaven f1200 moet worden geboekt waaronder dan ook moet worden begrepen het illustreeren van enkele nummers.

Hiermede is de reserve, gevormd door het legaat Post tot op plm. f500 nominaal ingeboet.

's-Gravenhage, 11 April 1910.

De Penningm. A. C. C. HARTING.

VERSLAG van het Fonds tot ondersteuning van personen, commissiën en instellingen over het jaar 1909.

Sloot op 20 Maart 1909 het fonds met een te goed van f159.21, vide Koloniaal Weekblad van den 24en Juni 1909 no. 25, sedert werd ontvangen en uitgegeven:

Ontvangsten.	
Saldo 20 Maart 1909	f 159.21
Diverse giften	4.—
Bijgeschreven rente over 1909	1.80
Totaal	f 165.01
Uitgaven.	
Kleine uitgaven voor het verzenden en inzamelen van gelden voor de slachtoffers der rampen te Curaçao Kaliwoengoe en Loemadjang	f 4.25
Steen aan de kolonie te Pangoensen directie juffrouw Jansz	2.65
Bijdrage voor het monument op 't graf van dr. Tehupeiry	5.05
Contributies aan den bond van oudstrijders	2.50
Idem aan de vereeniging voor voordrachten met lichtbeelden	10.85
Saldo op 31 December 1909	139.71
Totaal	f 165.01

Ten einde den heer Elberts, politieambtenaar te Paramaribo, in de gelegenheid te stellen aldaar zijne betrekking weder te aanvaarden, werd hem op den 29en April 1909 een renteloos voorschot gegeven groot f125.—. Voor terugvordering van dat bedrag is door het dagelijksch bestuur het noodige verricht. Onder het saldo ad f139.71 is dat bedrag als memorie post begrepen.

Ten behoeve van de noodlijdenden te Kaliwoengoe en Loemadjang werden door tusschenkomst van onze vereeniging f1331.63½ ontvangen en overgemaakt aan onzen correspondent den heer W. Boetje te Batavia. Aan allen die hiertoe bijdroegen onzen dank.

's-Gravenhage, 1 Jan. 1910.

De Penningm. A. C. C. HARTING.

VERSLAG van het Fonds tot bijstand, opvoeding en leiding van in Nederland studeerende jongelieden over het jaar 1909.

Met terugzicht op het verslag van het fonds over het jaar 1908, Koloniaal Weekblad van den 24en Juni 1909, no. 25, waarbij als kassaldo f250 werd aangegeven, zij medegedeeld dat gedurende het jaar 1909 geen fondsen werden aangevraagd of ontvangen.

Aan rente is gedurende het jaar 1909 f7.95 gekweekt, zoodat het saldo onder ultimo December '09 f257.95 bedraagt.

's-Gravenhage, 1 Juni 1910.

De Penningm. A. C. C. HARTING.

Alqis goedgekeurd in de Hoofdbestuursvergadering van den 23en April 1910.

Namens het Hoofdbestuur:

BAKHUIZEN VAN DEN BRINK, Pres.

Van het Informatie-Bureau:

Een predikant in ruste, werkzaam geweest te Paramaribo, en thans te Tiel woonachtig, alwaar verschillende onderwijsinrichtingen aanwezig zijn, zoude gaarne eenige Indische kinderen bij zich aan huis nemen en op hunne studies toezicht houden.

Informaties zijn te verkrijgen bij het Informatie-bureau van „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag.

Officiële Berichten.

Uit de Javasche Courant van 13 Mei 1910. No. 38.

Benoemingen, enz.

Civiel Departement.

Verleend: een jaar verlof aan den ass.-hortulanus W. M. van Helten en het lid van de weeskamer te Batavia A. J. Haaxman.

Ontslagen: op verzoek eervol de onderwijzer H. Hoogenkamp; de 1e klerk F. W. Goedhuijs; K. Th. A. de Jonker; D. Loppé; J. L. Platt en A. A. Phefferkorn; de ambtenaar bij de in- en uitvoerrechten A. H. Jacobs.

Benoemd tot lid van den Raad van Justitie te Samarang Mr. J. C. Hubregtse; tot kantoorchef 2e kl. H. F. Th. van der Heijden.

Geplaatst: in de residentie Tapanoeli de contr. J. M. H. L. de Wilde de Ligny.

Overgeplaatst: naar Sawah Loento de onderwijzer J. P. van Ekris; naar Bondowoso de idem H. J. Bessem; naar Ambarawa de idem M. P. L. G. Hansen; naar Bandoeng de onderwijzeres Mej. L. E. A. Gobée; naar Soerabaja de idem mej. D. Grünberg; naar Buitenzorg de onderwijzer F. H. H. Moquette; naar Semarang mej. J. W. M. Neijs.

Benoemd: tot onderwijzer te Djoeana J. Anema; te Pati H. J. Kruyf; te Djokjakarta G. Kok; te Toeban N. Godfried; te Kendal (Semarang) C. Haring.

Geplaatst: te Modjokerto de onderwijzer A. G. Pulles.

Benoemd: tot 1en klerk te Poerwakarta L. H. Zeemeijer; te Batavia R. L. Stofberg.

Belast met de leiding en het toezicht op de werken tot verbetering van de haventoestanden te Semarang de hoofdingenieur J. P. Kruiemel.

Militair Departement.

Verleend: een jaar verlof aan de 1e luitenant F. K. Meeter en A. K. Nanning; den off. van gezondh. G. J. P. van Zadelhoff; den majoor J. P. A. Wilhelm en den majoor-intendant C. F. A. de Wilde.

Bevorderd: tot off. van gezondh. 1e kl. M. F. Drognaat Doeve.

Ontslagen: op verzoek eervol de kapitein A. C. L. Phaff, de 1e luit. L. H. Barkmeijer en de mil.-apotheker J. de Jong.

Overgeplaatst: naar Tjimahi de 2e luit. der genie J. H. Bosch.

Uit de Javasche Courant van 17 Mei 1910. No. 39.

Civiel Departement.

Verleend: een jaar verlof aan de landmeters D. F. van Braam Morris en F. Moet.

Ontslagen: op verzoek eervol de onderschout F. C. Wout; de ambtenaar bij de in- en uitvoerrechten J. C. Riekerk; de klerk F. Bodoux, P. Stern, Th. Gatsonides, J. Hartsteen en W. Sanders; de zoutverkoopshuismeester W. E. F. Meijer.

Benoemd: tot ass.-resident van Temanggoeng F. H. D. H. von Ende; van Wonosobo H. Somermeyer; tot ingenieur P. Draijer; tot lid van den gewestelijken raad van Buitenzorg Raden Sastra Negara; tot leeraar aan de H. B. S. te Semarang J. Lopes Cardozo, tot adsp.-contr. op de B. B., F. H. Vis-

man; tot opzichter B. O. W., L. R. Pieters, H. de Munnik, A. J. Lourens, J. W. L. van Straalen, C. Th. Foret; J. C. Sacré, J. L. Lemaire, D. R. van Leuven, J. E. G. L. F. Scheltens, J. S. van Hout, W. F. Tichelaar, F. J. Martens, C. A. Carlier, H. F. N. P. L. de la Fosse, J. R. Lange, J. G. J. v. Roosmalen, J. B. Sloesen, J. J. C. van Essel, E. E. Beretty, L. W. Dumas, J. Coenraad, E. J. van Naerssen, M. F. G. Kloeth, A. C. Pieters, A. Th. L. V. Smeets, J. F. Andela, H. A. Bond, G. A. M. v. d. Rest, G. Ph. Reep, C. J. G. Heins, L. J. Riedé en H. N. Rade; tot klerk te Soerabaja V. E. Hagenstein.

Militair Departement.

Benoemd: tot pl. commandant te Soerabaja de luit. kol. F. W. J. Kuijpers.

Overgeplaatst: bij het rechterhalf 15e bat. de luit. kol. Hildring; bij het 6e bat. de majoor P. A. van Waasdijk.

Geplaatst: bij het 2e bat. de kapitein H. C. Kerkkamp; bij het 9e bat. de 2e luit. O. Brederode.

Overgeplaatst: bij het 9e bat. de 2e luit. J. van Halmael; bij het linkerhalf 2e depot-bat. de idem P. L. Mulder; bij het garnizoensbat. der Z. en O. afv. van Borneo de kapitein J. van Hetinga Tromp; naar Bali de onderluit. W. G. J. Muuse; naar het 4e bat. de 1e luit. E. A. van den Bossche.

Benoemd: tot bataljons-adjutant en overgeplaatst bij het rechterhalf 15e bat. de 1e luit. H. Gramberg.

Naamlijst van nieuw toegetr. Leden

		Contributie.
H. M. de Graaff, gep. Kapt. I. L.,	Amsterdam	f2.— lid.
A. J. Hooiberg,	Apeldoorn	-2.— "
J. N. Groes, Oud-Instituteur,	"	-2.— "
Mej. I. Zijp,	"	-2.— "
A. de Vletter,	Arnhem	-2.50 "
Jhr. G. C. Quarles van Ufford,	Bloemendaal	-2.50 "
D. G. Hooijer,	's-Gravenhage	-2.50 "
P. C. Schijff, Gym. onderwijzer,	"	-2.— "
C. H. W. Boers, gep. Kol. O. I. L.,	"	-5.— don.
G. N. van Alphen de Veer, gep. Kol. O. I. L.,	"	-2.50 lid.
J. J. Bischoff, gep. Resident,	"	-2.— "
Mej. J. F. Schneider,	"	-2.50 "
E. Ter Haar, Maj. Inf. O. I. L., m. v.,	"	-2.50 "
A. G. Ellis, Oud-Min. v. Marine,	"	-2.— "
C. J. de Bruijn, Maj. der Genie	"	-3.— "
O. I. L., m. v.,	"	-5.— don.
Mr. J. E. Henny,	"	-2.— lid.
Mevr. H. C. Brandt geb. Noordhoek Hegt,	"	-2.— "
W. van Leeuwen,	"	-2.— "
G. E. A. Krugers, student,	"	-2.— "
J. Thie, particulier,	"	-2.50 "
Mevr. L. Ennen geb. Tauffmann,	"	-2.— "
G. F. Soetens, gep. Gen.-Maj. O. I. L.,	"	-2.50 "
P. A. Douglas, onderwijzer	"	-2.50 "
O. I., m. v.,	"	-2.— "
Mej. G. de Vries,	Groningen	-2.— "
C. F. Dufour, Dir. Machinefabr.,	Haarlem	-2.— "
S. Kalf,	Hilversum	-2.— "
J. W. Daikmeyer, Contr. B. B., met verlof,	Leiden	-2.50 "
M. J. Kleyer, gep. Officier v. Gezondh. O. I. L.,	Nijmegen	-2.— "
Dr. A. M. Brouwer,	Rotterdam	-2.50 "
Sebald Salo Jr.,	Tilburg	-2.— "
Mevr. M. v. Bijlert geb. Vredenburg,	Wageningen	-2.— "
D. J. Alberti, gep. Maj. Art. O. I. L.,	"	-2.— "
W. Burlage,	"	-2.— "
Mevr. J. Doorman Groos,	"	-5.— don.
Jan Meyer,	Renkum	-2.— lid.
H. van Strieland,	Wageningen	-2.— "

Aan leden, die verhuizen, wordt verzocht hiervan den Administrateur, Verhulststraat 51, Den Haag, kennis te geven met vermelding zoowel van het oude als het nieuwe adres.

Witte Goederen.

Uitzetten voor Nederland en Koloniën

voor Heeren, Dames en Kinderen.

Vraag en Prijsopgaaf Ziektzending.

Magazijn Het Anker, 49 Veenestraat 27 Heulstraat Den Haag

= = Smakelijk Brood! = =
Electrische Bakkerij CARELS
 PIET HEINSTRAT 66 - TELEPHOON 6286 - NOORDEINDE 21

VACANT